

Rekenkameronderzoek kinderarmoede gemeente Wijchen

Namen: Gerard Nieuwe Weme
Julian Edens

Datum en tijd: 20 maart, 19:30

Inhoud

- Centrale vraag
- Onderzoeksverantwoording
- Bevindingen leefwereld, uitvoeringswereld, beleidswereld
- Voorbeelden andere gemeenten
- Beantwoording centrale vraag
- Conclusies
- Aanbevelingen

Centrale vraag

In hoeverre slaagt de gemeente Wijchen erin om met de armoedeaanpak de Wijchense huishoudens, en in het bijzonder kinderen, in (dreigende) armoede te bereiken en is deze aanpak effectief?

Onderzoeksverantwoording

- Documentenstudie over inkomensregelingen en gemeentelijk beleid
- Gesprekken met 15 huishoudens
- Groepsgesprekken met consultants en partners
- Gesprekken met beleidsmedewerkers en wethouder
- Reflectiesessie met raadsleden
- Nota met bevindingen en aanbevelingen

Bevindingen leefwereld

- Onbekendheid met ingang ondersteuning, doorverwijzing via netwerken
- Onbekendheid met veel regelingen, ingewikkeld aanvraagproces
 - Tijdrovend, verzamelen documenten, onwetendheid
- Hulp verbetert bestaanszekerheid
- Schaamte
- Geen structurele oplossingen

Bevindingen uitvoeringswereld

- Voldoende bereik regelingen, langdurig gebruik hiervan
- Tegenstrijdigheid behoeften inwoners en grenzen beleid
- Behoefte aan laagdrempelige toegang en één aanspreekpunt
- Behoefte aan regie gemeente voor opzetten leer- en verbetercyclus
- Partners spelen een belangrijke rol in doorverwijzing inwoners

Bevindingen beleidswereld

- Regelingen gericht op 110% - 120% bijstandsnorm
- Uitgaven regelingen stijgen 2019-2022 met 8%
- Inzet op kinderen: Kansrijke Start, Kindregeling en versterken educatie jongeren
- Behoeft e aan formele monitoring doelen
 - Beperkt inzicht effect inzet middelen
- Raad verlangt het politieke verhaal

Voorbeelden andere gemeenten

- Gemeente Alphen aan den Rijn: een 'zorgplein' in het gemeentelijk gebouw
- Gemeente Losser: ruimte voor maatwerk binnen wettelijke kaders
- Gemeente Aalten: raadsleden in gesprek met ervaringsdeskundigen

Voorbeelden andere gemeenten

- Gemeente Zwolle: verbonden aan de Lokale Armoedescan
- Gemeente Hattem: begonnen met ambtshalve verstrekken
- Gemeente Wageningen: op gesprek bij inwoners en geeft een basisbedrag

Beantwoording centrale vraag

In hoeverre slaagt de gemeente Wijchen erin om met de armoedeaanpak de Wijchense huishoudens, en in het bijzonder kinderen, in (dreigende) armoede te bereiken en is deze aanpak effectief?

- De gemeente Wijchen bereikt naar schatting 70% van de huishoudens in (dreigende) armoede, maar verbetering is mogelijk.
- Consulents ondersteunen effectief, maar één centraal loket en een leer- en verbetercyclus ontbreken.
- De hulp biedt ademruimte, maar lost structurele problemen niet altijd op, waardoor duurzame bestaanszekerheid achterblijft.

Conclusies

Conclusie 1: aantallen niet-gebruikers niet in beeld

- Goed inzicht in verstrekte steun, maar onbekend wie geen gebruik maakt. Effect op bestaanszekerheid blijft onduidelijk door globale monitoring.

Conclusie 2: ondersteuning vinden en aanvragen is ingewikkeld

- Aanvragen is complex door papierwerk, gebrek aan kennis en breed aanbod. Beperkt tot inkomens tot 110-120% van de bijstandsnorm.

Conclusie 3: ondersteuning lost onderliggende oorzaken niet op

- Hulp biedt ademruimte; regelingen lossen onderliggende oorzaken niet op. Langdurige bestaansonzekerheid blijft bestaan.

Conclusie 4: raad kan onvoldoende sturen op effectiviteit

- Onvoldoende informatie over maatschappelijke effecten en kosten-baten, waardoor sturing tekortschiet.

Aanbevelingen

Aanbeveling 1: vergroot het inzicht in het niet-bereik

- Gebruik CBS armoedescan, vereenvoudig ondersteuning, overweeg ambtshalve verstrekking en bundeling van regelingen, en creëer een wijkgericht loket.

Aanbeveling 2: vergroot de effectiviteit door in te spelen op achterliggende oorzaken

- Geef consultants ruimte voor maatwerk binnen wettelijke kaders, bied flexibele oplossingen (bijv. OV-vergoeding, fiets, extra kindzorgkosten) en versterk samenwerking met partners.

Aanbeveling 3: ontwikkel een leer- en verbetercyclus

- Zorg voor kennisuitwisseling, laat het college de regie nemen, monitor effecten en investeer in deskundigheidsbevordering van consultants.

Aanbeveling 4: geef een vervolg aan het beleidsplan “Geldzorgen, armoede en schulden”

- Stel een uitvoeringsplan op met integrale benadering, leg scenario's met kosten en verwachte effecten voor aan de raad.